

DÜSEVNI LISZT

Mészecsne verszke novine.

Podgovorni reditel: LUTHÁR ÁDÁM v Püconci.

Pom. reditela: Fliszár János i Kováts Stevan
v M. Soboti.

Lasztnik i vödávnik: Prejkmurszka evang. síniorija.

Cejna na cejlo leto 20 din., v zvänsztvo 30 din., v
Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Rokopiszi sze v Püconce májo poslati.

Naprejplacsilo gorivzeme vszáki ev. düh. i vucsitel.

Novi Vrbasz.

Evangelicsanszkoga 'Zinata odprtje.

Krsztsanszke szv. materé cérkvi prigode k ednomi velike znamenitoszti dnévi sze priblízáva-
mo. Po verseileskom mirazvézanyi i na nyega
podlagi vu Enrópi osznováni nōvi dr'zav politics-
ni határov krili je potrebno bilō, da sze ona
szpráviscsa, tüváristva, stera szo prvle v-rázlocs-
ni dr'zavaj 'zivele, z-nōva organizérajō i osznové-
jō. Tō je potrebno csiníti tüdi rázlocsnim versz-
kim konfessiom, stere szo v-rázlocsni dr'zavaj
'zivele. —

Zōcsi rim. katholicsanszkov szv. mater cér-
kvov zadoszta krepke prot. cérkvi celō vu detin-
sztvi 'zivōcsega i z-zacsétka teskocsami sze bojü-
vajōcsega szemén gájajōcsega piingrada prag
szmo sztōpili prék.

Zaká právim vu zacsétki 'zivōcsi? Vém
jesztejo eti sztáre, prvése verszke obcsine tüdi,
stere 'ze vecs sztotin zaszebom májo! Vu zacsét-
ki 'zivōcse szo záto, ár szo jü'zni szlávi escse
itak nē prerazmeli reformácie znamenitoszt i ne-
prevídijo toga, z-nature szháajōcse potrebōcse
(vsze sze more osznávlati i popólnése gratüvati).
Neprevídijo, ka vsze one dr'zave, stere szo 'ze vu
reformácie brōd priplavale, tak vu kulturni, kak
vu vérsztveni dugovánaj vodijo. Neprevídijo, ka
vu dühovnom robsztvi bodōcse véhnenye i za-
osztányenoszt, za szebom potégne tákse véhnenye
i stagnáció vu vérsztvenom 'zitki tüdi, kak tō
vu katholiski dr'zavaj bidti vídimō.

Nyegovoga Velicsansztva I. Alexánder z-
Bo'ze milosztse i národa szlobodne vōie S. H. S.

král, szo v-1925. májusa 3. z-vödánim ukázom
dovolili, da sze evang. szv. m. cérkev organizéra;
da narédi szvoje cérkvi ono pravdeno hrambo,
stero mi usztava (alkotmány) imenüjemo, stere
kamne verníki szamí morejo ednoga na toga
ovoga polo'ziti, vküp zozídati, da na szociálnoga
navküpnoga dela podlagi sze v-Jugoszláviü tüdi
osznávla zevcsenoszt, kultura i na szociálni
szpráviscs presztori nezmerjeno telko dobra csi-
nécsa evangelicsanszka krsztsanszka szv. m.
cérkev.

Pōleg toga ukáza (zrendelüvanya) je v-No-
vomszádi vküpprisla preréditvi komisia, vu stere
iméni je potom Wágner Nōvoga Vrbásza dühov-
nik, vezdásnye evang. cérkvi docsaszni predsze-
dnik v-Nōvi vrbasz 1926. na aprila 15. i naszledü-
vajōcse dní, vu eto tak lepō cvetécso vész, vküp
pōzvao 'zinat, da pri nyénom gōsztolübniü prijét-
jem 'zinata ocsevje (poszlanci) osznovéjō tō veli-
ke znamenitoszti, evangelicsanszke szv. materé
cérkvi usztave delo: cérkevne zákone.

Jeli sze je vrédnoga vcsinila Nōvoga vrbá-
sza vész, ka sze po etoj znamenitoj prigodi viszi-
ko vōpozdigne z-vesznicske sztáve? — tō májo
pokázati nyéni verníki vu priszesztnoszti.

Uprav na etom meszti je pozdignola vjedí-
nana prot. szv. m. cérkev vu kulturnoga 'zitka
tak velikoj meri dobrotivnoszt znásajōcse diako-
nistva szpráviscsa, 'znyim vküpprikapcsivsa na ti
szlabi, osztávleni nemocsni, vbōgi sztarcov posz-
távleno obrambe hízo. — Jeli de sze tō szprá-
viscsa osznávlalo? Jeli de száda rodno? Od vász
viszi krsztsanszki verebratje moji. Od vász. k-kim
szmo sze zdá vküp szcsrédili, z-daleka, z-vekivecs-
nim sznegom pokriti alpesni brézin domovine, z-

azur szívoga Adrianszkoga mörja brežni krajn, z-vezdásnye nase domovine z látim vlatovjom pokrite ravnine i vu szükiesini bodôcsi, z-bregámi obvezéti dolôv v-raszorjenosztaj bodôcsi mész.

Naj bode Vrbász poszebno znameniti za vo-lo diakoniszne hrambe, stero vszáki verník naj vu szrdcá lübéznoszl zapré, da bode nadale znamenito meszto na vszákoga protestánusa gledôcs. Nedopüszтите, ka bi nemáratnoszti i pozáblenoszti mrák okmicso nyé vezdásnyo znamenitoszt. Nyé dühovni pasztérov missionáliske delavnoszti lübézen naj ravna i vodi vszigdár nájnaprê na cseli bojüvájôcsesega serega, vu ednoj rôki držécsi áldovnoszt, Krisztusa lübézen i krsztsanszki návukov kríz, — vu toj drúgoj pa bêlo, mira zásztavo, na steroy vsze národe obhodéce recsi, stere szo z-ednim i protestánszke cêrkvi dühovnoga dela mctimovje, geszla: »szlobôdscsina i ednákosztk« bodejo gori zapiszana.

'Zinatov gyülêjsje szo vszigdár velike znamenitoszti bilí, — náimre, ka sze szamô od szébe razmi, rim. kath. m. cêrkvi 'zinatje szo bilí do toga mao znameniti, ali steri szo rétkogda osztali pri lübéznoszti. Nê szamo edoók szo z-krvjôv zamacskáni. (Konstánz). Jeli bode i ete 'zinat znameniti? Jasz nevtajeno krepko verjem!

V-preminôcsesega leta jeszeni v-Stockholmi držanom velkom krsztsanszkom gyülêsi szta szí protestánszka i pravoszlvávszka cêrkev bratinsztva dészno pôdale i z-etim bratinsztkim csinênym

szta z-nami vréd med kulture i dühovne szlobodscsine vojnikesztôpile.

Té cêrkvi bratinsztva obcsütênnye csütimo mî povszédik, ki vu diasporálni cêrkváj 'zivémo, stero sze v-tom káze, ka z-szrdcá gotovnosztjov püsztijo nasim vernikom na szlúzbo szvoje zvoné i brútive.

Moderni nyihovi náigibje bliže i bliže pripelajo nyé k-prot. cêrkvi i nede nemogôcse, ka i ete 'zinat edna nôva veriga bode k-nasega priátelsztva vküpprikapcsenyi.

Rávno tó szlobodno vadlújemo od nê dávno organizêrane nôve sztarokatoliske szv. m. cêrkvi.

Ono ômurno nakanênnye, stero vu szrdci imájôcsi vu Božem iméni zacsinyamo eto delo, dá etomi prvomi 'zinati tüdi znamenitoszt, stero gda v-pamet vze mejo te zmožne protestánszke držáve, vidôcse nase ômurno deloványe, vidôcse nase nakanênnye, — nász k-nárocsam szvojjim obinéjo i napomôcs nam bodo hitile vu sztíszkávanya teskom boji, na nasí braszkavi, tészni potáj nász podpêrale bodo i k-obládnoszti nász pripelajo.

TARCAJ.

„Daj sze tó knigo!“

tak je velo zeti szvojemí sztári Scott Walter, té héresnyi anglêski pizátel pripovész, — »daj sze tó knigo!

— Stero knigo?

— Escse mores pítati? — pravo je te veliki pizátel.

— Szamo edna kniga jeszte: Biblia!

Podlíztek.

Ágica je odpüsztila.

Máli román. 'Zítka kêp. Poszl. Fliszár János.

V.

Erdécse pomoráncse.

Nê dalecs od placa, vu vószkoj Mósztnoj vilici, naduzi vu dvorisce v-tégnyenom dúgom hrámi, vu nászkrádnvoj tésznoj hí'zicski, szo dôbili Büki Bandiövi z-árende kvartéó. Zvóna nyih je escse szedem árendásov i prestimano ednáko hodécsi hí'zni goszpodár, sze ji je držalo vu tisztom hrámi. Bio je tak tam csizmár, klonfar, zidár csrepnjár, derár, natle odávájôcsi i cote pobérájôcsi 'zidov. Hí'zni goszpodár je pa bio birovie szluga. Vszáko gojdnó, pôdné i vecsér sze je vdiljek, z-vónapnyenimi prszami prestimano posetávao po dúgom dvoriscsi i csi sze je med árendási velki familij li szamo edna kotriga szpozábila nyemi z-prisztojnóv poníz-

nosztjov pokloniti, nyé je precí szposzlaó szvojo nezadovolnoszt.

— No tó edno povém, ka té páver nede dugo blato mojega hrama. Prisesztni frtao nyemi vödám nyegov tessék.

Magda mati sze je pôleg szvoje natúre li hitro prevcsíla vu prisziljenom sztári k-poníznoszti. Ali nê sze je mogao v-tó privaditi trde gláve Büki Bandi ocsa. Szvoje ovcsene hõbe sze je niti nê dotekno, gda sze je Vinter Náci, hí'zni goszpodár, z-szmicajôcsim i z-zapovedávájôcsim poglédom približávao próti nyemi na dvoriscsi. Telko je vcsino, ka je eden trden „Bóg dáj“ pravo, gda je blúzi k-nyemi prisao.

— Ka ná dá Bóg?! Krumpise, gráh, ali pa bago vu vase nôre lampe?! . . . Nê zaman ka szte páver! escse sze dosztójno pokloniti nevête . . . nevête, ka sto szem jasz?

Bandia prszí szo sze tüdi napnole na tó, ocsi sze nyemi zá'zárile:

Evangelicsanszke

cérkevne krajíne predszeníksztva proklamácia pri odprtki 'zínata príllki.

SHS králevcsine augsb. vadl. eváng. cérkevni zákonov zgotovlenya 'zínat je 1926. áprilisa 15. bio vu Nôvom-Vrbaszi ôszvetno odpréti, z-steré príllike ie cérkevne krajíne predszeníksztvo k-vszém verníkom naszedúvajôcso proklamáció posz-lalo :

Milosztsa vam bojdi i mir od Goszpodna Bôga ocsé nasega i od Goszpodna Jezusa Krisztusa!

Lübléni verebratje!

Augsburszkoga vadlúványa evangeli-csanzski nemci, vögrí i vendszlovenye szo vu nasoj domovini: v-SHS. králevcsini 1923. júliusa 2. v-Nôvom Szádi dr'zánom ôsznovnom gyűlési ednoglaszno dokoncsali, ka sze v-medszebno (közösko) cérkevno szpráviscse vjedínajo, organizêrajo i k-vrêmeni primêrno nôvo cérkevno násztavo (ustava) dájo, stera de prípravna rázlocsní cérkevni csupor potrêbcisine obszlúzávati, stere csupore szo prvie v-rázlocsní dr'zavaj. orszá-gaj 'zivele, ali pôleg nôvi dr'zav osznovlenya szo edna z-tov drűgov vkűp-

prisle i pôleg vere, z-Bo'ze vôle edna k toj ovoj prikapsena.

Nyegovoga Velicsanzstva I. Alexander král szo na verszki dugovány minisztra predláganye z-nájvísísim szklepom dovôllí, da nasa cérkevna krajína za toga cíla volo v-Nôvi Vrbász od 1925 májusa 1. do 1928 májusa bodôcsem vrêmeni od hípa do hípa usztávni 'zínat pozové vkűper i pôleg potrêbcisine szejé i tanácsivanye dr'zi.

Naznanye dámo tak vu nasoj dr'závi 'zivôcsím vszém verebratom i vszém cérkevni szpráviscsam tak vu znotrêsnjoj, kak zvônêsnjoj zemli i tüdi eváng. materé cérkvi vszém priátelom, ka té nas 'zínat 1926. április 15. v-Nôvom Vrbaszi vkűpszéde, steroga ôszvetno odprémo.

Po szlabom maloversztvi i vcaganya dnévaj sze trôstapuna, nôva vrêmena priblízavajo i zacsinyajo pri szv. nasoj materi cérkvi.

Od nájvísise sztráni szmo ogvűsnnye dôbili, ka sze nasa szv. m. cérkev vu nôvoj domovini z-ovimi drűgimi vu glíhuo sztávo posztávi; ka vero i düsevno szlobodcsino, kak vu nasi ocsákov vrêmenaj postűjejo; ka pod nasega milosztiavnoga krála obrambov miroven 'zítek mámo 'zivetí, brezi zad'zaványa, verszka, jákosztna

— Isztina, ka szem vasz nê szpoznao! Dosztrakrát szem vasz vido pri biroviji. gde szte sze pred goszpodov tak nanizávali, ka szte szí malonê hrta vlomili, eti domá sze pa od gizdoszti bole nadúvate, kak edna krapanca. Tak je nê csűdo, csí szem vasz nê szpoznao.

— Tűo páver, ka te zavűha vdárim! — zácsa trôbiti Vinter Náci, i vsze je brszao vu csemeráj.

Bűki Bandi je uprav zaműcsao. Escse niti edne lagoje rêcsi je nê pravo, nego tém bole je dűno Vinter Nácia gizdáví, nadűti trűp na tle blatnom dvoriscsi, na veliko radoszt glédajôcsím árendásom.

— Tò escse ob'zalűje nikák, skrípajôcs zobámi, múvi vu szebi Vinter Náci i odmandigao je z-nepripravnoga lícsnoga meszta.

Ali Magda mati je z-prilizávanyem i escse bole z-doszta senkanim delom, stero je Vintera 'zeni odprávlala, tá zmázala tò zámerje, tak da nyim je nê povedao gori kvartêla.

Da szo sze blűzi pri pláci dr'zali, zatoga volo szo je vesznicski znanci nagôsztí gori po-

iszkali. Vu zími szo sze pa v-seregê hodili knyim szegrêvat. Tak szo vszígdar zvedli, ka sze je vu vészi godilo.

Na drűgi dén szo 'ze znali, ka je Tilaj Báliat tüdi domô prisao.

* * *

Mati i csí szta szí dvojécs sepetale vu 'hí'zi, gda je Sándor k-dômi prisao z-sôle.

Jaj da szem lacsén mama! Dajte mi malo krűha!

— Oh, moj szin, krűha ti nemam dati. Sznocskar szmo ga pojeli do szlédnye drobtine. Szíromák ocsa ti je z-trêmi kűhanimi krumpisí odísao dnesz z-dômi, na delo. Szamo malo posákaj moj szin, preci sze szkűha 'zmáhna krumpisova 'zupa i grahov csűszpász.

— Da ednoga nemam rad tej! — i na jôcs szo sze nyemi obrnole lampe. — Dajte mi tak mama dvá krajcara, ka szí 'zemlô kűpim.

— Moje dête, nemam pêne. Cêla nasa vrêdnoszt je eden szekszar i toga mi trbê na jezzi i szô. Cêle pêneze szmo naárendo mogli

i kulturna nasa pozványa vu szlobodscsini szpunyávamo i nadaljávamo. — Tò dá nam szlobodnim krsztsanszkim lüdém ono ózivávajócso mócs, stero med 'zinata szejov nateliko potrebújemo — Nase tanácsivanye gori príme cérkevna, gmajnszka i ta velika diaspora dugoványa: globšiti verszki 'zítek; vodécse náloge posztaviti na mladézni verszko osznávlanye, récsi bó'ze glaszitelov existencio pobógsati i vtrditi, szkrbeti sze za tē vdovice i szirótice i na krsztsanszki lúbézni szpráviscs áldove prinásajócse dűse zadobiti. Z-rasztorjenoga kaménya Bógi prijétno hrambo scsémó pozdignoti, stero fundament je Jezus Krisztus.

Na toj podlagi, stera je 'ze ednòk grüntana i vu evang. dűhi scsémó nase delo zacsnoti; to právo vrédnoszt obdržati; tò povrèmeni oszlableno i obsztarano odsztraniti: nõvo sztvoriti, tak da evang. szv. m. církev nasemi národi, nasoj domovini na blájzensztvo szlűzi.

Pri 'zinata vrátaj i od blűzi bodócse vűzemszke navdűsenoszti z-globokoga szrdcá pozdrávlamo vsze verebrate, — radoszti pun vűzemszki pozdráv 'zinata ocsevom, da z-toplov vűpaznosztjov, z-punim tròstom prihájajo na 'zinat i vzemejo gori na szebe csákajócse delo. — Veszeljápun vű-

zemszki pozdráv gmajnam, verebratom z-onov prosnyov, naj nász z-molitvami szprevájajo, da vsze, ka z-recsjòv i csinènyem csinímó, v Jezus Krisztusa imèni csinímó i vsze naj velikoga Bóga díko szlűzijo.

Vu SHS. králevcsine evang. krajine imèni.

Nòvi Vrbasz 1926. márt. 14.

Dr. ROTH VILMOS

cérkevne krajine
szvetszki predszednik.

WÁGNER G. ADOLF

cérkevne krajine
cérkevni predszednik.

Verszki posztni zvecsarki v Szobotskoj fari.

Szobotsko evang. 'Zenszko drűstvo je i v-etom posztnom vrèmeni po nedelaj po szlűzbi Bó'zov vu sòli, kak v-prvèsi létaj, tűdi obdržalo pobo'zno vkűpprihájanye, v-sterom je verszko obcsűtnoszt, jákoszt nadigávajócsa naprédávanya, goricstenyá držalo. Naprédávanya szo sze vszigidár z-pobo'znim szpèvanyem i z-molitvov zacsnola i dokoncsala. Med sterim je mladèzen lèpe, jákosztnè versuse deklamálivala, cérkevna, devojk dalárda pobo'zne peszmi szpèvala i vu dűsi razveszeljávala vszigidár vu lèpom racsűni vkűpszprávlene poszlűhsávce. Vszáki zvecsarek je szrdcé obhodno goricstenyé držáno, stero szo premenyávno držali: Fliszár János, goszpá Kardosica,

dnesz tá dati. Ali k-konci tjedna pá dobíjo ocsa plácso i Ágica tűdi nika za sev, te pá bode krűh i escse, kolácsine szpecsém moj szin!

— Tò de dugo mama! — dreszelio sze je Sándor z-velkov 'zukosztjov. I znábidi bi jocs grátao z-toga, csi bi nevédno nebi pá gòszt klanckao po szpozakrpani nevolni dveraj.

Vszí szo nálè'zni glédali pròti dveram. Indasnya — ta nájvéksa nepriátelkinya, Bokor Stevanojca sze je potisznola notri na dveri z-velikov okròglov krlacsov.

— Dober dén! Nazdrávje vam bojdi nocsno pocšivanye . . . Nemáram, csi me vòlűcsite, ali nelűcsite, malo szem dònok notri k-vam prisla, kaksté vam je neprilicsno.

— Oh ka bi bila neprilicsna Vera. Szrdcá te vidimo. Doli szí szedi na ete sztolec! stero-ga je Magda prvle pòleg návade doli zbriszala i tak djála gosztej.

Nemrem sze dugo műditi krv moja, ár zaosztánem od ovi znáni. Nika malo szmetane i kisziláka szem odávala na pláci, stero-ga szem li hitro odála.

I tak szem szí miszlila, ka dokecs te ove zodájom, alo poglédnem mojo vrlo Magdo, náj-bògso deklinszko mojo prijátelkinyo, jeli sze itak jócse za naso nevolno vèsz.

— Nà sze jócse za nyò oszel, rada szem, ka szem sze oszlobodila 'znyé.

— Vè bogme isztino más Magda. Jasz szem tűdi vszigidár právila 'Zófiki, nà nède k-kmétszkomí szinè k-mò'zi. Gde szamo doszta polszkoga dela gléda na nyò. Doszta pravè bi bilò za nyò, csi bi onoga 'zandárszkoga òrmestra vzéla, steri 'ze vise pò leta hodi za nyòv. Kaksz goszpá bi lehko bila prinym! I znábidi, bi me bógala, csi bi té Tilajov pojeb domò nebi prisao od regementa i neposztávi sze k-nam vògledi.

— Bálint?! — píta z-drgetajócšimi lampami, zvűnszèbe bodócsa, blédoga obráza Ágica.

— Tak je, Bálint krv moja Ágica. Szploj sze je polűbo v-'Zófiko i tak sze vídi, ka sze mi je csèri tűdi dopadno: — Jasz szem nyima povédala, ka sze nemo mèsala v-nyidva delo. Nájbodeta eden toga ovoga, csi sze radiva máta.

Cserniojca, dr. Musterova i Nemcsojca. Zvonté vecskrát goszpon [sinyôr Kováts Stevan z-nase z-szvéte materé cérkvi prígode, od vecs návucsni i znameniti dugovány, od ev. szobotske cérkvi i gmajne prígode, zacsétni teskôcs i z-Bogá nebeszkoga mile szkrbnosztí szrecsnoga dokoncsétka zozidanya lépe cérkvi do vezdásnye sztáve, od Diacszkoga Dôma i nyega [pozványa i t. v. Sol-szka deca szo edno lépo zmêno naprêdáli. z-sterim je drústva tájnikojca, vucsitelica goszpá Ru'zójca hválevrêdno szkrbnoszt i neobtrúdnó pascslívoszt szkázala,

Na cêlo tó posztuo pobo'zno vküpprihája-nye je na cvetno nedelo djána z-prebránim redovêkom vu cérkvi po poldnésnyoj Bo'zój szlú'zbi pred velikov vno'zinov obdr'záno naprêdávanya korôna, stero je naszledüvájôcs z-nepozáblenim szpômenkom vu szrdcáj pretéklo doli:

1. Gmajnszke mladézni zmêsni khorus je pod Ru'za Ferenc kántora vodsztvom na stiriglá-sze lepô vküpglaszno popêvao: „K-Krí'znomi drêvi prihájam“, peszem.

Goszpá Kardosica podpredszednikojca je ôszvetno vu pozványe notri szpelala z-nôva odebráne odbornice, stere je z lépim, navdüsenim govorenyem opomínala na szébe zavüpnoga dela vrêlo znásanye i k-materi cérkvi dú'znoszt na szrdcé zavézala i od Bogá na nyih ôpravice Bo'zi blagoszlov proszila. Odbornice szo návadno oblúbo doli djalé. Potom szo je goszp. sinyôr z-szrdcá

zhájajôcsimi recsámi pozdrávlali i gori oproszili na cérkevno szlú'zbo.

3. 'Zenszkoga drúztva khorus je szpêvao stiriglaszno po Kapi Gyula na nôto doli djáno molítev: »Ocsa nas, kí szí vu nebeszaj«. Stero szo té goszpé z-angelszkimi glászi, liki nebeszki Serafi, z-isztinom k-„Goszpodnoj molítvi“ szlihsécs mflo szpêvale, stero je li vu szrdci bilô mogôcse obcsútiti, z-recsjöv vöpovedati, ali z-perom doli szpízati je vise moje môcsi. Popêvanye szo z-orgolami Kováts Annuska goszpodicsina, z-violinoma Nemeç Lajos i Habak Béla szpévájali. Práva nebeszka szpêvna molítev je bila.

4. Szlobodno naprêdávanye je dr'zao g. Skalics Sándor theologus „Od lübéznosztí“. Dúso podigávájôcse, szrdcé obhodno, návucsno naprêdávanye je escse to okorno szrdcé genolo i na toplêse náklonosztí sztezo obüdílo, stero je té lépoga trôsta, presztranne zevcsenosztí mladénc, kí za nisterni mëszec 'ze na dela pôle szv. materé cérkvi má sztôpiti, — z-szvojm lépim prebránim, razmetim lüdnim govorenyem, stero ga 'ze szamô na cérkevno pozványe predestináлива — vu szrdcáj poszlühsávcov doszégno.

Krisztus edno visiso lübézen 'zelê od nász, stera sze vu dobri delaj szka'zúje, nê szebicsno, stera neprinása áldovov, szamo je 'zelê. Krisztus tákso lübézen 'zelê, stera blíznyi dobrôto naprêpomága, szkuze bríse doli, osztávlene, pregányane pod obrambo vzeme, za drúge escse, kak On

Mené ná nekrivíta, csi bi znábídti szledi, kaj nê bilô prav. No nemam pravice Magda krv moja?

—
— Enye fikomadta, da szte túhi lüdjé grátali vi, vu etom práhsnom varaskom gnêzdi! . . . No pa ka sze naj neszpozábim escse z-toga, za steroga volo szem nábole k-vam sla, prêk ti dam Ágica nika malo sênka, ka ti je ednôk níkák obecsao . . . Ná, moje szrdcé eto erdêcse onô. Jeli bár níti szí nemíszlis, sto ti je poszlao?

— Nê mi trbê! neszte nazá onomi, sto mi je poszlao! — Odgovoríla je Ágica z-britkim szrdcom z-drgetajôcsimi mignenyicami.

— Tak! . . . nê ti trbê! . . . Nikoga netrucajo szílov zlévanke jeszti, jelibár Sándor? No gléj tebi je túdi poszlao edno tiszti níkák. Obecsao ti je, gda je odisao k-szoldákom, i szpuno je túdi obecsanye. Tó más, máli goszpodícs!

Sándor pojbar je z-osztrimi ocsmí gledécs, z-obema rokama steo popádnóti lépo erdêcso pomarancso, ali pred nyega je szkocsila Ágica.

— Nevzemi jo ti túdi Sándor! . . . Neszmis jo vzéti . . . hüdoga szrdcá hamisen dúh je jo poszlao, steri tak namêni szvét i Bôga zvoditi, ka mála obecsanya, cêloj vészí vörzneseno szpuni, ali ta velka, z-príszegov dáno oblúbo pa zataji! . . .

Deteta dúsa sze je szômníla szesztré szrdcá tragédie, i csi bár sze nyemi je vu okê vkanenya teske obcsútinosztí, britka szkúza szkázala, je nê steo vzéti toga senka.

— Meni je túdi nê trbê!

— Ejnye, da szte szí gori nafücnoli noszê! Zagvüšno nevôscsite mojoj 'Zófikí mladô'zénca?! Tak glédate vszi na csloveka, kak naednoga lüdovmorca. Escse me i náidete zbiti. Zátó ráj odidem. Osztante z-Bôgom!

Sze je vöpobrála tá zavita prijátelkinya i ní telko postenyá je nê bilô v-nyê, ka bi za szebom dveri dolí zaprla.

Kak je z-té 'zalosztné hí'zicske vösztôpíla, Ágota sze je med szkuzami pokrila na mládoga brata sinyek govorecsa:

zítek dá tá. Veliki lüdjé szo vszigidár za drúge delali. Lübézen sze v-delaj má szkázati, ár je brezi dél priszpodobna k-drévi, stero cveté, ali száda neprinása. Práva lübézen nepoména, csi bár nájvecskrát nezahválnoszt 'zenya, ár z-navdü-sencszi zhája. Práva lübézen celo cslovecsansztvo szlúzi i k-szebi obiné. Za nase bogásztvo, ali prémocnoszti temel sze je nikák drúgi szkrbo i znoj tocso, záto je tó nas dúg, stero szmo mi cslovecsansztvi dúzni. Sto tó szpozna, nyegova lübézen de ponízna i gotova na szlúzbo. Tó sze dosztája i düsevnoga bogásztva. Szamo zjedínana lübézen je mogócsa velka dela doprineszti, stera sze v-drústvi med vnôgimi kotrigami, liki vu ôgnyí zlát szcsiszti. Gde lübézen szvoj szád prinása, tam z-pôti more sztánoti szebicsnoszt, národnoszt, tüváristva intereszi, verszki rázlocski i tak sze more szka'zúvati, da bi vszi edne vôle, ednoga nakanênya, ednoga szrdcá bilí. — Tákso lübézen 'zelé odnász Krisztus — je med vecsimi pravo.

5. Gmajnszke mladézni zmêšni khorus je szpêvao: »Jezusa neodpüsztim«.

6. Siftár Didi goszpodicsina je jáko lepô deklamálivala: »Ta prva ibojna« peszem, pizao: Csengey Gusztáv. Odnyé szmo 'ze navajeni szamo li dobro szlúhsati, tak je i eto pôť jáko prijétna i vugodna bíla nyéna z-mílím i lüdním glászom naprê dána deklamátia. Lêpa idea té peszmice, ka iübéznoszt z-pêzezi doj kúpiti nemore, je ocšividno prednász pooztávlena.

— Oh Sándor da szi dobroga szrdcá bio k-meni! Csákaj 'ze kúpim jasz tebi pomarancsol

* * *

Za eden tjeden szo nôvi glász prineszli vesznícšarje: Tilaj Bálinta i Bokor 'Zófike zarcšenyje je minôlo, z-tak velkim dinom-dánu-mom, z-mu'zиков, ka bi sze i za gosztúvanye sikalo.

Prisesztni fasenek je Ágica tüdi mo'zá vzéla, na sztarišov nesztamno rátanye, ednoga csrepnyára (zidára). Pri cérkevnom zdávanyi szo vszi hí'zni sztancšarje nazôcsi bilí, máli i velki, escse i szedemdeszétséšt lét sztara Schmerz Ábrahámójca, ta sztára 'zidovka. stera je 'zidôvkom pomágala goszi sopati i z-szvojov od szlaboszti szemtá gibajôcsov glavôv je zamerkala: ka je tak 'zalosztné sznehé, kak je Ágica bíla, escse nigdár nê vídla.

(Dale.)

7. Solo szpêvanye goszpé dr. Musterove: »Lübirn te Goszpodne zevsze môcsi«. Na orgolaj jo je szprevájala Kovács Annuska. Brezi vszega prilízavanya vu dühi navdehnyeni szlobodno vad-lüjemo, ka szmo do etiga mao nê znali, kaksí kincs mámo v-domácsoj zemli na tom pôli, vu szpêvanyi, vu lépom glászi právo virtúozkinyo, mílo szpêvajôcséga szlavicska má vu szvojem kríli evang. 'zenszko drústvo. Trôstamo sze, da nász vecskrát obeszelí z-szvojím mílo donécsím szlavicszním glászom.

8. Po dühovnika zaprtnoj molítvi je podpredszednikójca zahvánila drústva kotrigam i vszém, kí szo pri tê verszki zvecsarkaj gotovi bíli na vkúpno delo i tak prilíko ponúdíli tê posztné zvecsarke na pobo'znoszt düsevnó podigávanye i verszko potrdjávanye tá odpraviti.

9. Po cérkevnom pobo'znom zaprtnom szpêvanyi szo poszlúhsávci z-globoko obhodjeni, bláj'zenimi obcsútnosztami vu szrdci napunyeni, vu düsevnój radoszti odhájali z-cérkvi. Bôg dáj kalbi gori jemáli vu lübéznoszt i míloszti pred Bôgom i lüdmí! — Pri tej verszki zvecsarkaj je 469 din. dobrovolni áldov prineseni na oltár lübézni dél rasürjávanye.

'Zalosztno szmo sze obcsútíli, ka szo goszpá dr. Sômenoijca, drústva lübléna predszednikójca preminôcsé leto za szvojéga, letosz pa za materé teskoga betéga volo vu verszki zvecsarkaj táljemati zasztávleni bíli. Veszélo nam je szpadnolo, ka szo nyihova mati sze 'ze natelíko zmoglí, da szo jí ua té dén telíko mogócsi bíli osztavíti i z namívréd szvetíti.

Pri toj prilíki szi vu dühi premíslávájôcsi vídím, kelko dobra na krsztsanszki 'zítek i Bo'zega králesztva cimpranye szo szpodobne 'zenszke doprineszti. Kelko britki szkúz szo mogócsé doli zbrízati. Kelko cérkevní i lübézni násztav k-od raszki pripomocsti, csi meszto mární, szvetszki nászladnoszt íszkanya, lübéznoszt vu szlúzbo sztôpíjo i odprávlajo tákse pozvávanye, stero drúgím otávlanye, szamím: szebi pa düsevnó, nepovényeno radoszt szprávi.

Kak lépo, Bôgi prijétno, szv. nasoj materi cérkvi na díko, tím osztávlením pa na vecsno zahválnoszt bi szlúzilo, csi bi etaksa drústva pri vszê evang. gmajnaj vu 'zítek bílá posztávlena. Nebi slo pretesko, li szamo v-zacsétki pomalej, csi bi goszpé dühovnikójce, skolnikójce i drúge zvecsnêse (vu vszákoj gmajni jesztejo) naprê sztôpile i prôszte, vrêle gmajnarice vu drústvo

zdrůzile i tak gmajne cseri vu lůbėzni szlůzbo posztavile. Z-tėm bi szi zagvůsno dűsevno radoszt szpravile i gmajnarice na plemenitėse csinėnye obűdile, stero sze pűleg nyihove sztáve zisztinom nyihovoga pozvńya dosztńja, tű je tű : voditi, ravnati fare cseri.

Po vrėmeni bi sze zagvůsno z-tė poszebni drűstv edno velko na cėlo Prėkmurje sze razpres-trėto evang. 'zenszko drűstvo osznűvilo. Kelko dobra bi mogűcse bilű doprineszti? Kelko lűbėz-ni nńsztav sztvoriti, z-kelkim bi polėhsana, hasz-novitėsa billa dűhovni pasztėrov szejńte, ár bi rėcsi bo'ze szemen pripravnėso zemlű najslo! Z kelkim bi sze znűva porodili on dűhi vernici, mi-rovnėsega nńgiba k-dobrim, lűbėznim nńsztavam, ár bi nyi cїle le'zi prerazmeli.

Naj nede szram nase goszpė i 'zenszke szi za pėldo vzėti i naszledűvati szrbszke 'zenszke, od steri szamo zdaj znńmo (prvle sze nam je od toga niti nė szenyalo) kelko hasznoviti drűzstv dr'zijo gori, kelko lűbėzni szprńviscs z-nńrodni, verszki i miloszti csinėcsi nńmenov dr'zijo gori, (spitńle, szivotne hi'ze, ti nemocsni hrambe, cerk-vi, solė z-velkimi sztroski z vkűp szkűdivani fillėrov) prűti sterim mń nika nemamo gori pokńzati z-priszpodobni nńsztav. Mń vsze od drűgoga radi csńkamo v-sterom te prednyėse z-timi pozadnyėsimi, te plemenitėse z-timi prűsztimi lűbeznivo brezi prezenėranye nńgiba, z-palńcs vu hűte poglėdnejo i ne mrzi' sze nyim z-zamńzanimi v-rokė szėgnoti i nyė pocsesztiti, mńlo dńri od nyńh pro-sziti i neobtrűdno, z-lűbėznoszťjov navkűpno 'znyimi delati. Nevodi ji oblėke prebrńnoszt, na tėlń kotrige obėsene kincsnoszti kńzanye, nė laszna dńka, nogo obszinszka naszlűzbo gotovnoszt, zma-ganya 'zelnoszt, nńrodna i verszka navdűsenoszt. — Ali bi pa vu nńsz nebi bilű tńksi jńkoszt? Ali bi pa vu nami k-tomi szpodobnoszt falile? Zaisztino bi nateliko szebicsni bilű, da od szėbe drűgo nika nevidimo? Nemrem vervati! Li zacs-noti trbė, csi je bńr zacsėtek te'zki! Li naprė! Nńszhaj nezaosztńe! CSűVAR.

Jeli szem i jasz kotriga ekležije?

Mń bidti. Znń bidti szi nyė taksa kotriga, kńksa je csloveka tėli leszena nűga. Gda ove kot-rige boleznoszt trpijo, leszena nűga ne trpi.

II. Prėkmurja szvetszki evang. znameniti műzje.

Berketova famılia.

Berketova famılija je vu velikoj meri vodila vu 19-toj sztotini v-Prėkmurja v-politicsnom i vėrsztvenom polo'zńji i tűdi vu protestńnsov verszkom dugovńny. Merodńjni vodėcsi műz je bio vu zacsėtki tė sztotine Berke Xaver Ferenc pű-conszki dűhovnik i sinyűr, szledi nyegoviva dvń bratanca Berke Jńnos Kri'zevszki dűhovnik i toga brat Jo'zef szobotski velikoga znńnya fiskńlis.

Berketova familia je z-hrvatskoga vu vrėmeni pregńnyanya vere prisla v-Med'zimurje i v-Prėkmurje. K-morńvszkomı imńny szlihsėcsi Szebűborszki marof szo z-ńrende meli, szledi szo szi v-Tesanovci szpravili vėrsztvo. Pod II. Mńtyńs kralom szo dűbili nyńh ocsńci nemestvo, steroga koreni liszt je i dneszdėn pri famılie sztarėse vėke v-Monostri sztojėcsoj Berke Jo'zefa vdovici, kak nyėnoga mladolėtnoga szinń szlisajűcsa lasznoszt.

Tesanovszki Berke pűleg ocsńkov szvoji őrokűvane verevrėloszt je dvń szinń vűdao vcsiti za dűhovnika: Xaver Ferenc, kń je v-Pűconci bio dűhovnik i sinyűr i Jo'zefa, steri je v-Kri'zev-ci bio dűhovnik i steri je pűleg dűhovnikszťva vu vrńcsenya znńny tűdi obhoden bio, ár je dvė leti na vszevucseliscsi v-Halli doktorsztva nńvuk tűdi poszlűhsao. Ferenc je brezi famılie mrű, ali Jo'zef je trń szinń (Jńnos, Jo'zef, Peter) i dvė csėri nihao, steri szo escse neosznovleni bilű, tak da je te nń-sztarėsi escse szamo 8 gimnaziumov szpuno i zrėloszt szvedocsansztvo meo, gda je ocsa vmrű. Tű osztńvleno famılio je vrėla Kri'zevszka fara nė odpűszťila z-farofa. Z-visesnye oblńszti dovoljėnyem je trń lėta csńkala, dokecs je Jńnos v-Bėcsi nė dokoncsao theologiczno vcsenyė, teccasz je docsasznoga predikńtora Tűth Jńnosa (vogrin) mėla, placűvala toga i Berketovo szivotno famılio. (Jeli bi sze vu vezdńnyem vrėmeni naisla tak zahvńlna i miloszťivna gmajna?)

V-1839-tom leti je potrdjeni Berke Jńnos v-Kri'zevci za dűhovnika, kń je szvojiva dvń brata: Jo'zefa za fiskńlisa, Petra pa za in'zńlėra dao vűnavcsiti i dvė szesztri őzeniti. V-1908. leti v-riszńlscseki je mrű vu 94 lėt sztaroszti vu dűhovnikszťva 72-gom leti.

Kak veren ocsa je postűvan od gmajnarov, kń je vszńkomi mńli podpornik i tanńcsnik bio.

Po szrecsnom hísvi i szkrbnom vértivanyi je k-lêpoj vrédnoszti prisao, stero je tüdi, kak bo'ze talentome nücao. Vu potreböcsi bodöcsi szo pri-nyem vszigdár podporo döbili, — pôtnici, goszté odpréte dveri, gösztilübéznoszti naisli brezi ráz-locska vere i národnoszti. Nê sze je godílo pri nyegovi gmajnaraj nika znamenitésega, pri sterom bi nyega tanács nê vöproszili: pri 'zenitvi, pri to'zbaj, stero je v-90⁰/₀-ti vözglíhao, pri betégi, pri delbi escse i pri krszti szo botrevje nê szamo ednök pravili: „deteta ocsa ji proszi, ná nyemi deteti zeberéjo imé.“ Tak je prislo, ka szo nyemi návecskrát tákse imé dáli, kakse je kalendari ká-zao. Vnogo híznikov je na nyega porácsanye sztöpilo vu hístvo. Z-recsjöiv právi voditel je bio gmajnarov szvoji tak vu dühovnom, kak vu vérsztvenom táli. Drüge vere lüdje nê szamo z-prékmurszke goricske, nego i z-Monosterszke krajine szo sze z-vü paznosztjov k-nyemi potrüdili za tanács, stero je vszigdár z-príjaznívosztjov pô-leg szvojeja presztranoga znánya i szküsenoszti nazadovolnoszt odpravo i na dobro pôt poravnao, za steroga volo je tüdi prednyimi visziko prestí-mani i za velkoga farara imenüvani; li tak je bilö mogöcse nyemi ono veliko lüdnoszti doszég-noti, ka pri politicsni prílikaj goricske, csízta katholicsanszki vesznic sztancsarje szo pröti szvoji kath. dühovni pasztérov mislénny i nakanényi Berke farara naszledüvali i za nyegovim vod-sztvom sli.

Prebráni govornik i predgar je bio — kí je némilüvno tá scsuknoti, gde je kárati trbelo i pri lönanyi tüdi pravicsen, na sztrán negenyeni bio. To nájbole trdo káranye szo lüdje ne zamerili, ár szo znali, ka je nê brezi temela i precí szo ob-csüttili, koga sze má dossztájati, Vecs lét je sinyör bio, od steroga je li vu késznoj sztaroszti odsztöpo. Pri vecs dr'závni soláj je solszkoga sztolca predszeđnik bio. V-nyegovoga dühovnik-sztva vrémeni szo znöva zídane vsze gmánszke hrambe: v-1839. leti farov, szledi söla, gmánszka ostaría, 1885-tom cérkev, vérsztvene hrambe, steri predpravko (plán), preracsun (költsévetés) je szam brezplácsno zgotovo i tak prék dao mestrom delo. Pred vszákoga mestra je tak dao prék delo, ka je ponyem do szlédnyega falata dáne mere mogao odpraviti vszáki to szvoje. Örocsno je pazo, da szlaba náprava nepríde ná-pré. Do nászlédnyega falata leszá, cigla, pészka, 'zeleza, vápna je vözracsúnao potrešno kojno. Cérkevni kurátorje szo ga vrélo podpérali, med

sterimi szta Kücsán Ádám i Kozic Stevan vise 40 lét nyegova práva röká bilá i odprávlala gmáne öpravice.

Vu velikoj meri je jemao tál vu politicsnom dugovánny, náimre pri brata Jo'zefa odeberányi za orszacszkoa poszlanca, gde je céli goricski kraj vötume pelao k-odeberányi. Escse vu késznoj sztaroszti je nedoszégnyeni govornik bio. Kak vármegyövöszki virilista je na gyülésaj poszle szpunyávao i pri merodájni faktoraj veliko prestímanye i poznanoszti v'zívao.

'Ze vu mláde vrszti 'zítka szvojeja szi je vözbojüvao vrédnoszt, pôleg stero szo ga za krajine znamenitoga mó'za dr'zali. Becsinszka za-frigana, jálna kamarila ga je tüdi na szvoje kmicsne cíle stela nagnoti, k-nyemi je poszlála Hurbán zavüpnika v-1848. leti, ná vu rebericio pozové ete miroven szlovenszki národ pröti oblászti. Zaman je hodo tü Hurbán dvakrát, zaman je prineszao plán (tervrajz) i grüntni árkus z-Becsa od edne velike, na dvöje kondignácie palacse, stero szo nyemi za nájem ponüdüli i kamarile obecsanya krvi ceno, ka vödájö navcsiti nyegove sziní na kojsté, je odvrno od szébe govorecsi: »eto lüdsztvo vu zadovolnoszti 'zivé i odprávla szvoje mále poszle, pröti szvojim mílim goszpodárom je zahválnö, ár sze nema zroka tö'ziti. I jasz bi tüdi, kak dühovnik, nebi mogao na düsi prenoszti té podgovornoszti, ka bi je od vszakdanésnyega mirovnogu dela na divjoszt napelávao i vu vékso szíromastvo zapple-tao, pa me tüdi nebi bögali! I uprav sze je eto lüdsztvo, stero je z-céloga országa sztancsarmi pôleg glihne právde, ednáke dü'znoszti i edne juse melo, nigdár nê zateženo dr'zalo i nema ob-csütnoszti na zburkanye i na nerédnoszt.

Po Bécsinszke absolutne vláde v-1859.-tom leti pröti evang. autonomii vödáno »Pátens« imenüvano zrendelüvanya príliki je obrétijim szküsá-vani Berke János od kamarile. Szobotszkoa ca-szarszkoa zasztöpnika Wimberszki biröva, kí je z-Berke Jánosom v-dobrom znányi sztao, je poszlála k-nyemi, da ga nadigne ná na szébe vzeme od vláde sinyörszko csészti, za sterov bi lépo plácsö döbo. Berke je na tö telko odgövorö: »Zahválím ponüdübo, csi goszp. Biröv, koga jasz visziko postüjem, pri evangelicsanszki gmajnaj vödoprineszéjo, ka one mené pôleg autonomie pravil za sinyöra odeberéjo, teda z-szrdcá bodem szpunyávao sinyörsztva csészti brezi plácsö, kak je tö pri nasoj ev. cérkvi návadno, ali ovak ní-kak nê. — Wimberszki je tak nê doszégno posz-lanya cíla, ali témböle je postüvao toga negenje-noga, trde vere módroga dühovnika.

Rázloczni máli glászi.

Radoszti glász. Jezus je erkao: Jasz szem szvetloszt szvêta: kí mené naszledúje, ne bode hodo vu kmici, nego bode meo szvetloszt 'zítka." (Ev. Janosa 8, 12.)

Od prve szejje 'zinata — za volo zmenkanya prosztora — vu prísesztnoj numeri príde referáda.

Ev. fara v Zemuni szi je Kettenbach Jakob szlavonszkoga sinyôra zebrála za szvojega dühovnika.

Konfirmacija. Na Krisztusovoga v nébo zasztoplenýa dén je v Püconszkoj cêrkvi vszevkúp 85 decé oblúbilo vernoszt Jezusi i nyegovoj cêrkvi. Ka ti konfirmirani i zdelom scséjo 'ziveti za naso cêrkev, tó szvedôcsi nyihov vküpedáni áldov, steroga szo pri toj priliki prineszli na Diacski Dom, vszevkúp 617.50 Din. Fara je vsze konfirmirane decske i deklíce z-szpómenka lísztom obdarúvala.

Püconszka fara je aprilisa 11. mêla szvoje racsunszko szpráviscse. 1925. leta je notrijemánya mêla 44,997.64 D., vödávanya 44,147.35 Din. — Z-szamovolni dárov je notriprislo od 410 daritelov 10,382 Din., 5 dolárov, 144 falátov szvêcs na oltár i 384 falátov szvêcs v-poszvetsnyeke, dvá pokriva i eden prt na oltár (vu vrédnoszti okóli 3000 Dinárov.) — Na Diacski Dom je dáno 7,110.50 Din. pêneze, 860 l. pseni-ce, 1381 l. zita, 309 kg. krumpisov, 10 kg. graha 3 kg. maszti, 34 kg. kukorcse mele, 10 gláv zelja, vecs foring pod cigeo i sôder. — Na sinyorije Podpornico je darúvano 1275.50 Din. — Na gmânszki hramb poprâvlanye je vöplâcsano 5271.45 Din. — V-hranilnici (sparkasza) i na bojnszkom poszrojili má fara 26,336.30 D. Solszkoga notrijemánya je bilô 7657.12 D., vödávanya pa 7652.35 Din. Na isztom szpráviscsi je szkoncsano, ka fární kurátor potomtoga ne bode z-ednim fární pêneznik, nego de fara poszebnó mêla kurátora i poszebnó pêneznika. Tak szo zebráni za kurátora na trí lêta Kúlics Mihály prezbiter z Brezovec, kí szo naprepiszano priszego taki dolidjáli. Potom szo ji dühovnik i vszi nazôcsi bodôcsi toplo pozdravili, vszi sze vüpäjôcsi, ka nôvi kurátor, kí szo dober vért szvojega vérsztva, z-ednim szo pa do tega mao tüdi nê szamo z-recsjôv, nego z-de-

lom i lêpov példov kázali. ka lúbijo szvoje vero i prebiváiscse híze Bo'ze, vu vszem fare veren safar bodejo. — Za pêneznika szo zebráni Franko Miklos, kí szo notri do tegamao prék 14 lét fární kurátor bilí. — Szkoncsano je nadele na tom szpráviscsi, ka de fara potom zvôn inspektora escse podinspektora tüdi mêla. Za inspektora szo zebráni Kühár Stefan mlinar i gosztilniczar, za podinspektora pa Vlaj Ferenc gosztilniczar i poszesztanik. Nôviva inspektora vu csészť juniusa 6-ga szpelajo Kováts Stevan sinyôr. Za prezbitera na meszto Kericsmar Petra szo Sável Sándor z-Pu'zavec zebráni. Vu racsunszki sztolec, steroga náloga je gmânszke racsúne i vrédnoszt na vszáki frtao leta preglédnoti, szo odebráni zvôn predszedniksztva, kurátora i pêneznika Cselak Stevan, Fliszár Stevan (Polana), Fliszár Stevan (Gorica), Kumin Jožef prezbiterje. Za gmânszkoga vönametávanya i racsúnov voditela szo zebráni Osváth Sándor. Vu solszki sztolec szo na meszto Kühár Sándora Kühár Ferenc püconszki prezbiter zebráni.

'Zalosztno poszvecsüvanye brütiva v Kruplivniki. Brütiv je bo'za nyíva, tisztí falat zemlé, steri nam vszigdár glászi: „práh szi óh cslovek i práh mores posztánoti.“ Bo'zi ogradec je to, gde konec dobí vsze szvetszka hüdôba, stera eti na zemli zmed lüdmí láda, ár vu nyem velki i máli, bogátec i szíromák, protivnik i priátel vu nájlepsem míri pocsíva! Eden je nê prednyêsi, nê véksi i bogatêsi, kak te drügi. Té falat zemlé nász opomína, ka zôbsztom sze lôcsimo eti na zemli, zôbsztom pregánya edne vere cslovik toga drügoga, ár naszlédnye szmo mi vszi glihni, vszi z-ednoga mészta szmo prisli i na edno meszto pridemo. Na brütivi pocsívalo mrtve koszti nasi lübléni, záto szvéto meszto je to, na stero vszáki právi krsztsenik z-pobo'znim obcsütényom sztôpi i veroszťuje, naj z-lármov, nedoszťojnim gucsom i djányom ti pokojni pocsínek nezbantúje! Ali jeszťejo lüdjé, steri sze tüdi za krscsane dr'zijo, ali od brütiva szi szploh nacsí miszljio. To nam ká'ze ono 'zalosztno dugoványe, stero sze je na vüzenszki pondélek v Kruplivniki pri poszvecsüvanyi nôvoga brütiva godílo. Kruplivniska vész szi je nôvi brütiv szprávilla, steri je szploh pöleg Vögrincsicsove ostarije. Vecsçarje szo szi tak zravnali, naj sze naednok goriposzvéti tak z evang. kak z kat. sztráni. Na vüzenszki pondélek po-

poldnévi okóli 3 vöre, szo naednok prisli na té nôvi brütiv tak evang., kak r. kat. verniki szaksi szvojom dühovnikom. Najprvle sze je zacsnoia r. kat. bo'za szlüzba i dokecs je dr'zala, na celom brütivi, gde je bilô okóli 3000 lüdi, je najlepší réd i mér bio. Gda sze r. kat. bo'za szlüzba dokoncsala, zacsnoia sze je evangeli-csanszka! Ali ka sze je zdaj zgôdilo?! Na szrêdi szlüzbe vöpridejo z Vogrincsicsove krcsme — stera je mejás z brütivom — cigányi z trombetami i bobnyom, na ceszti sztánejo, prôti brütivi sze obrnejo i zacsnejo na teliko igrati, da sze evang. bo'za szlüzba na 7—8 minut sztaviti ali prekiniti mogla. Dalecsina zmed ev. dühovnikom i cigányi je në bila káksi 40—50 sztopájov. Lüdjé, ki szo na ceszti do krcsme sztáli, szo kivali naj neigrajo, ali zobsztom! Hényali szo szamo teda, gda szo 'zandárje tá prisli i nyé v hízo zapovedali. Tam szo je naprê vzéli, zaká szo tô vcsinoli? cigányi szo pa vszi do ednoga vadlúvali: záto, ár nam je to zapovêdano bilô. — 'Zalosztuo delo! Szamovolno moremo pítati: gde 'zivémo? v kulturnoj dr'zavi ali pa lahko vu toj kmicsnoj Afriki? Mogocse escse tam bi sze tô në szmelo goditi!

Godí sze csüda. Eden sztarovicsen mo'z je pripovedávo naszledüvájôcsa: Apotekarszki pomocsnik szem bio i vecskrat mi je trbelo po nôcsi tüdi szlüziti. Edno nôcs, gda szem vu szlüzbi bio, szem globoko zászpaó i li po dugsem cinkanyi szem sze zbüdo, gda je eden mládi cslovek prisó po vrásztvo, za prevecs beté'no mater szvojo. Szneoszti je nateliko môcs vzéla nad menom, ka szem mladénci z-velike zblôde szmrtni csemér dao meszto právoga vrásztva. Gda je szin odiso, szem në mogo szpati, ár szem na pamet vzeo zblôdo mojo, ali mladénc szje na konyi 'ze odtirao. Britka düsevna moka me je obvzêla, në szem znao, ka naj csinim. Na ednók je pa znôvics prisao i cinkao mladénc i právi, ka nyemi je glázek z-vrásztvom med tiranyom vö z-rôke szpadno i sze potro. Hválo szem dao Bôgi za miloscsó nyegovo, kí je z-menom tô oszloboditelszko csüdo vcsino.

† **Titán Károly.** T. I. áprila 2-ga je vu Lassnitzhóhe, pôleg Gráza, szanatôriumü vu cve-técsem szprotolétja mladénszti z-22 lét sztaroszti vu Bôgi vöpremíno Titán Károly bancsni cesztník. Malo vréména je 'zivo. Ali nyegovoga 'zitka zacsétek nasz je z-lêpim i velkim trôstom napuno.

Po dobroga iména küpsinszke lüdszke sôle dokoncsanyi je v-Lendavi polgárszko, v-Zalaegeerszegi pa trstva sôlo szpuno, potom je v Prêkmurszko banko (sztáro gaszo) sztôpo za cesztníka, gde szo ga za gedrne pascslivoszti, za dobre pooszoblenoszti i vrloga, pokornoga znásanya volo vszi jáko lübili. Medtém je vu tüváristva pozványi tüdi hasznovito delavnoszt znásao, kak odlicsen govornik, z-szvojom prijétnim deklamálivanyem, na sterom presztori je nedoszégnyeno jedini mester bio, je poszlühsávcom doszta nászladni vör, szebi pa nepozábleri szpômenek szpravo pri poszlühsávcaj i znáni szvoji. Rávno té nászta; i vere vrêli düh steri ga je vu rodjenjá dômi napuno, ga je nadigno, ka sze je na tô pôdao, ka tam nihá lêpo prisesztnoszti i dobrobodôcsnoszt trôstajôcse szvoje pozványe, bancsno szlüzbo i récsi Bo'zo glaszitela, za dühovnika sze osznové. Za steroga volo je po, vnôgom vcsenyê doli djao rázlocska vcsenyé i v-Zalaegeerszega gimnáziumi zadôbo zrêloszti egzájmen. 'Ze je v theologije akademije steo notri sztôpiti v-sterom nakanényi ga je teski beteg zasztavo. Zdá 'ze po velikom plemenitom boji vekivecsen mir 'ziva vu maternoj zemli, na nepozáblerio 'zaloszt lübléajm roditelom, bratom, szesztram, rodbini i znánim, kí szo za volo ránoga nyegovoga odhájanya vu szrdci globoko oranyeni i z-boleznosztjov csütijo on veliki zgübicsek, steri je je tak rano doszégno.

Prêkmurska evang. sinyorija létüi gyülés bode na Hodosi juniusa 29-toga dr'zála. Rázlocsen prográm v-Düsevnoaga Liszta prisesztnoj numeri bode notri djáni.

Jeli je 'ze konec Bo'zój szlüzbi? Zedne cêrkvi je v-nedelo rávno vöprihájalo lüdsztvo, gda edem cslovek tásztôpi k-ednomi vöprihájajôcsemi i ga píta: csi szlobodno pítam, jeli je 'ze konec bo'zój szlüzbi? Te pitáni na edno megáenyé sztáne i szmehécs je odgovoro: — Në. Bo'za szlüzba sze escse szamo zdá zacsne. Isztinszka bo'za szlüzba sze te zacsne vu 'zitki ômurnoga krsztsana, gda cêrkev odsztavivsi, nazájide med vszákdenésnyi 'zitek. Csi nôvoga tjédna vszáká vöra nebode práva bo'za szlüzba za nyega, té je zobszton bio vu cêrkvi. Bojdi isztinszka bo'za szlüzba nas vszákdenésnyi 'zitek tüdi.

Szamovolni dári na goridr'zánye i razsirjávanje Düsevnoaga Liszta: 'Zeizen Károly Kancsevci 10, Varga Mátyás D. Lendava 10, Dr.

Cyrrill Abaffy Zemun 30, goszpá Dobray Jáno-
sova M. Sobota 100, Kozic Ivan M. Sobota 10
Din. Radi bi nadaljávali! Szrdcsna hvála!

Keliko jezиков je na szvétí? Anglêsko
i zvönêsnje tívárístvo za Bible je Szvétópiszmo
'ze vu 835 jeziki dalo vö. Priblížno racsun 'zivi
jezikov na szvétí znása 1000. Té racsun je raz-
tálani etak: v A'ziji 153, v Afriki 114, v Ameriki
423, v Europi 53 i v Ausztráljii 117. — Nájvecs
lúdi (oköli. 400 milijonov) gucusi kinajszki jezik.
Nemscsino gucusi 95 milijonov, anglescsino 200,
francuscino 60, ruscsino 100, talijanscsino 40,
törszki jezik 10 milijonov lúdi. Za mednárodne
jezike valájo anglescsina, francuscina, nemscsi-
na i spanscsina.

V-Bodonszkoj ev. fari je na prekmurszko
evang. podporno drústvo szledécsi áldov nab-
ráni: I. v cérkvi: 1.) Pri podpornoj bo'zój szlú'z-
bfi offertorium 253-75. II. v sóli: v Bodonszkoj
soli 159, v Sztrúkovszkoj soli 40, v Kruplivnik Ra-
dovszkoj soli 2,3 Konfirmandusje v soli 80,
Konfirmandusje pri konfirmaciji 253. III. po
vesznicaj: v Bodonci 388-50, v Beznovci 138, v
Kruplivniki 99-25, v Radovci 56, v Motovilci 87,
v Poznanovci 111, v Szkakovci 117, v Sztrukov-
ci 372-50, v Vadarci 249-50, v Zenkovci 187,
vsze vküp 2614-57 din.

Dolnya Lendavsška mála, ali gedrna
evang. gmajna vezdásnyo szvojo molitvár-
nico povéksati i prednyô törem pozdignoti
namenyáva. Predelanya i zídanya sztroski
szo 90.000 dinárov v-proracsun nakázani.
Predpravka (plán) je zaodobrenya sinyo-
rjii 'ze notripokázana, za krátki csasz sze
'ze zacsnjejo zidati. Naj Goszpodin Bôg
pomága zidati tim zidajócsim.

Pred Bo'zim licom. II. Jo'zef csa-
szar je ednôk vu cérkev sao k-ôszvetnoj
bo'zój szlú'zbi i za nyega szo posebno
meszto obdr'zali gori. Ali nê ga je prijao.
Poklekno je med ovim lúdsztvom i pravo:
Pred dobrim Bôgom szmo mí vszi ednáki.

15 minotno zvonenyé je zrendelü-
valo cerkvene krajíne predsiedniksztvó na
9. vöro 1926. aprilisa 15. dnéva vu orszá-
ga vszej evangelicsanszki cerkváj, naj sze
pazka verníkov i z-tem goripozové na vsze
gledocs historicsen csasz.

Pét prsztov má grêh, právi eden
arabszki govor. Dvá prsztá szvojiva na
vüha áldova szvojega polo'zi i etak právi:

„Ne szlíhsaj opomínajócsce recsi.“ Z-dvöma
prsztova ocsi zapré doli: „Ne vidi pôt
pred szebom.“ Eden prszt na vúsztá déne:
„Naszledüj me brez prôtigovorênya“. Kí
grêh csini, grêha szluga je.

Prebiválsztvo szvétá. Na szveti zdá
1800 mil. lúdi 'zivé. Z-tê prebiva 500 mil.
v Europi, 900 mil. v Asiji, 150 mil. v Af-
riki 200 mil. v Ameriki, 7 mil. v Asztraliiji.

Dári na Diacski Dom v püconszkoj fa-
ri: Külic Sándor Pu'zavci 10, Penhoffer Jo'ze-
fova D. Lendava 10, Podleszek Ferenc Lemerje
20, Horváth János Gorica 10, Bükvics Kálmán
Lemerje 10, Fliszár Kálmán Vanecsa 10, Bâc
Stefan Morávci 20, Horváth Lajos Dolina 10,
Beznéc Stefan Bodonci 60, Siftár Lajos Sztru-
kovci 60, Lülük Lajos Sztrukovci 40, Vreics
Franc Sztrukovci 40, Banfi Lajos, Kuzma Irma
Pu'zavci 10—10, Celec Sándor Lemerje 10, Skri-
lec Ferenc Predanovci 30, Varga Franc Salamen-
ci 10, Jonas Ferenc Predanovci 20, Vljaj Stefan
Predanovci 50, Podleszek Lajos Predanovci 50,
Abrahám Károly, Jonás Stefan Predanovci
20—20, Goricsan Gizela Polana 10, Podleszek
Maria Predanovci 10, Vljaj Gyözö Predanovci 20,
Macsek Vilma Salamenci 15, konfirmandusje
617-50 Din. — **Popravek.** V 5-toj numeri D.
Liszta: Dári na Diacski dom szo sze nisterne
falinge dalé napré pri stampanyi kakti: Keréc
Ferenc z-Budafoka szo nê 2.200.000 nego
1.200.000 vogrsz. korôn, z-Palmertona (i nê z-
Alentowna) Kumin Stevan szo 4 dolláre na Di-
acski Dom, na D. Liszt 1 doll. Vörös Lina na
D. Dom 2 na D. Liszt 1 dollár aldüvali i nê
dináre, kak je tô falicsno kvitêrano bilô. Hitimo
tô na pomirjenje postüvani daritelov vöpopra-
viti i odpüsztcsénye prosziti, vö naznanovsi tô,
ka je nê z-nasega z-menkanya szhájalo. — Z-
Szodisinec Vratarics Lajos 50, z-Nemcsavec
Horváth Ivan 10. Pri Kühár Ferenč i Norcsics
Irme zdávanyi szo aldüvali: z-Püconec Kühár
Paula 10, Krancsics Károly z-poszfálbicov Os-
váth Sáríkov 20, z-Vescsice Kühár János z-posz-
fálbicov Norcsics Mariskov 20, z-Brezovec Jan-
za Sandorova 10. Pri Siftár Lajosa i Bánfi Ilke
gosztüvanyi v-Sztrúkovci je 110 din. pobráno
vküp na diacski dom. Michael Staudt tkálcsie
fabrikár z-Csrvenke (Bácska) szo v-nasem kráji
potüvajócs, Diacski Dom poglednoli i vszákomi
osznovleniki 1—1 salvet na szpômenek darüvali.
Z-Bodonec g. Siftár Károly dühovnik 50, z-Szlo-

venszke Bisztrice Mácsek Viktor 100, z-Boréjec Szecsco Stevan 10, z-Murszki Csarnec Podlészek Ivan 10, z-Strigove Kolosa Iván 10, z-Vescsice Szocsics Kálmán 30 dinárov. Z-Szobote po Bencsec János ostarjasi vküppobráno 20 din. 50 par, goszpá Siftár Lajosova zvon brez mericsnoga mléna, stero szledi bombo kvitérali z-vecs féle darilmi, szo nam prék vecs mészecov darüvali 2 l. szmetane kiszilák $4\frac{1}{4}$ l. mléka, 4 belice, 3 gla'ze olia. Poszebno szrdcá hválimo toj famílii za dobrovolno darüvanye. Z-Rakicsana Vucskics János szo dáli 48 kil 'zita i edno vrecse krumpisov. Na goridr'zánye D. Liszta szo g. Dr. Skerlák Vladimír 60 din. aldüvali. Vszém daritelom szrdcsna hvála. Bo'zi blagoszlov je szprevájaj.

Naszledüvanya vrédno. Eden veredományi vu Celji je tó szrecso meo, ka je na dr'zavni lottrijaj gvinao. Nyegova prva pôt ga je vu farof pelala, gde je 10 procentov na gmánszke cíle, kak »dobícska tao« dolidao. Mí neporácsamo szrecskpilanye, tém bole pa takso obsútnoszt, kákso je té nas veredományi szkázao. Pri vencov odküplényi, pri ószvetki prilikaj,

vu testomálisi i t. n. szí miszlimo n gmajno i na cérkevne lübézni násztave

Nigdár prekeszno, nigdár prerano

neprídete, csi máte zaneszljivo, gvúšno hodécsco z-sveicarszke firme Suthnerovo vero. Suttnerove vöre brezfalinge, tocsno do minut i sekund hodijo. Popravek zbo'zni, szlabi vör vecs kosta, kak száma vóra. K-senki dobíte veliki illosztrirani divat-cénik, csi notri poslete szvoj átresz razpositeli g. H. SUTTNER v-Ljublani st. 665. Té sztáre solidne firme cénik ponüdf nezmenkano zbéranje vör, zlatníne, kak tüdi daril i vszefelé prakticsni szpráv potrébsin v-obilnoszti.

Nájsztarêsi lüdí kí szo 'ze véksi tál 'zítka pre'zíveli i tak szí szpravili szküsenoszt, je csüjemo vedno i vedno gúcsati, da je pri bolecsínaj i trganyi v kri'zeci, v-odúhi, pri zóbbolényi nájbole za zaneszljivo léhsanye, kak vtihsajócse vrásztvo bolecsin, prék 27 lét lübleno domácse szredsztvo FELLER-jov dobrodisécsi „ELSAFLUJD“. Z-Elsaflujdom ribanye, mázanye poléhsa tüdi nájokornése bolecsine, krepí i csrsztvi 'zile i 'zivce, csrsztvi szlaboszt ócsi, varje pridihanyi i zagrêble próti hladnomyi zráki. Z vodóv zmésani je dober za grgránye, za grlo i vúsztá. Tak od-

znótra, kak odzvüna je mocsnésega obhoda, izdatnési od francuskoga 'zgánya i té vrszti nájbolsi kosmetikum. 6 dvojnadni, ali 2 veliki specijálni stekelnici za 63 Din. 12 dvojnadni, ali 4 velike szteklenice za 99, 36 dvojnadni, ali 12 veliki specijáni sztekelnic 250 Din. z-pakivanyem i z-postninov razposila po povzétji lekarnár (apotekár) EUGEN V. FELLER v-Stubici Donji Centrala 509 Hrvatska.

Po ednom gla'zi Elsaflujda po 9 dinári v apotekaj i priszpodobnim trgovinam.

Podpérajte D. Liszt !!

Stampano v „Prekmurski Tiskarni“ v M. Soboti.